

Inleiding

De stichting PHOE biedt aan energieadviseurs een examenopleiding Energieconsulent. Aan geslaagden reikt zij een PHBO/PHOE-diploma uit. Met dit diploma voldoet men tevens aan de eis van deskundigheid die FedEC stelt om in aanmerking te komen voor opname in het Register van Energieadviseurs (rea). Daarnaast biedt PHOE aanvullende opleidingen. Kandidaten die deze met succes hebben gevolgd, ontvangen van PHOE een 'gelijkwaardigheidsverklaring' (GWV). Deze verklaring houdt in dat de kandidaat voldoet aan het niveau van een PHBO/PHOE-diploma en bijgevolg de procedure van FedEC kan ingaan om opgenomen te worden in het Register van Energieadviseurs, of om in aanmerking te komen voor het Certificaat van Erkenning.

Met elke kandidaat wordt voor de aanmelding een intakegesprek gevoerd. Doel daarvan is vast te stellen of hij voldoet aan de toelatingseisen en in staat is de voorgenomen opleiding met succes af te ronden. Ook wordt het daarbij te volgen studietraject geadviseerd. Kandidaten voor zo'n gesprek kunnen naar gelang van hun beoogde studiedoel in drie categorieën worden verdeeld:

1. Zij die gediplomeerd energieconsulent willen worden via het PHBO/PHOE-diploma.
2. Zij die in aanmerking willen komen voor de rea-titel van FedEC.
3. Zij die in aanmerking willen komen voor het Certificaat van Erkenning van FedEC.

Het gespreksresultaat is afhankelijk van studiedoel, vooropleiding en expertise, en wordt sterk bepaald door de gehanteerde aandachtspunten. In het onderstaande worden de aandachtspunten en studietrajecten nader besproken.

Algemeen

Van de kant van PHOE wordt het gesprek gevoerd door, afhankelijk van de categorie waarin de kandidaat valt, een of twee studiebegeleiders. Zij stellen van de bevindingen een verslag op, dat zij met hun advies indienen bij de voorzitter PHOE, nadat de kandidaat met de inhoud ervan heeft ingestemd. In het rapport worden eventueel kennisgebieden vermeld waarvoor het raadzaam is aanvullende modules te volgen. Ook kan een planning worden vastgelegd, bijvoorbeeld m.b.t. startdatum, voorgenomen afstudeerdatum en het inplannen van de eventuele aanvullende vooropleidingen. Omdat het rapport maatwerk is, wordt geen gebruik gemaakt van standaardformulieren.

Voor het gesprek is ten minste nodig een curriculum vitae (CV) waaruit een duidelijk beeld kan worden opgemaakt van opleiding en werkervaring. Waar nodig, moet dit worden aangevuld met eigen werkstukken.

Bij de beoordeling spelen de volgende aspecten een rol:

- deskundigheid op het gebied van energie
- theoretische kennis van energie
- vermogen tot geordend/systematisch denken
- creativiteit, oplossingsgerichtheid
- vermogen zich te bewegen op kennisgebieden buiten het eigen vakgebied, m.n. het financieel/economische
- vermogen oplossingen effectief over te brengen in adviezen (o.a. communicatief).

Als leidraad voor de beoordeling kan het curriculum van de cursus Energiebeheer dienen. Het belangrijkste deel hiervan is weergegeven in bijlage 2.

Kandidaten voor het PHBO/PHOE-diploma

Kandidaten van deze categorie willen de PHBO/PHOE-opleiding energieconsulent volgen. Hiervoor gelden als toelatingseisen (1) een HBO- of WO-opleiding, (2) een met succes afgeronde opleiding PHOE-energiebeheer en (3) ten minste vier jaar werkervaring. Voor het volgen van de opleiding PHOE-energiebeheer kan gehele of gedeeltelijke vrijstelling worden verleend. In het gesprek wordt in overleg met de kandidaat vastgesteld of de vereiste theoretische en praktische kennis aanwezig is. Hierbij gelden naast de hierboven vermelde aspecten, de specifieke aandachtspunten zoals vermeld in de bijlage. Van de kant van PHOE wordt het gesprek gevoerd door de beoogde studiebegeleider. Deze geeft ook desgewenst nadere informatie over de opleiding.

Kandidaten voor de rea-titel

FedEC voert een 'Register van Energieadviseurs' (rea). Om hierin te kunnen worden opgenomen moet men voldoen aan minimale eisen die FedEC stelt ten aanzien van de beroepsuitoefening van energieadviseurs. Een van de eisen is het bezit van het PHOE-diploma energieconsulent of van gelijkwaardige expertise.

Het intakegesprek dient om gelijkwaardigheid aan te tonen. Voor deze categorie is het doorgaans niet nodig het gehele traject voor energieconsulent te volgen. De kandidaat heeft zelf aangegeven te voldoen aan alle PHOE-kernwaarden.

Het gesprek wordt van de kant van PHOE gevoerd door twee door het bestuur aangewezen studiebegeleiders. De kandidaat krijgt bij positief oordeel door PHOE een GWV uitgereikt op basis van de afgegeven vrijstellingen.

Kandidaten voor een Certificaat van Erkenning

Het FedEC-certificaat van Erkenning is een door FedEC verstrekte en maatschappelijk erkende verklaring dat de houder voldoet aan voorwaarden met betrekking tot zijn onafhankelijkheid en vakbekwaamheid. De bij FedEC beschikbare informatie over kandidaten geeft niet altijd een betrouwbaar beeld van hun kwalificaties. Soms geeft bijvoorbeeld het CV te weinig zekerheid. Ook komt het voor dat de kandidaat zijn theoretische kennis onvoldoende kan aantonen. Om een betrouwbaar beeld te krijgen voert PHOE een evaluatiegesprek uit. Hierbij kunnen twee gevallen worden onderscheiden.

- a. Er is onvoldoende beeld over kennis en ervaring. In dit geval doen zich twee opties voor:
 - betrokkene wordt uitgenodigd zelfstandig (en op eigen risico) een gecombineerde theorie- en praktijkscriptie in te dienen en voor de Examencommissie te verdedigen (optie 1), of
 - betrokkene wordt aangeboden onder begeleiding van de studiebegeleider een gecombineerde literatuur- en praktijkscriptie in te dienen en voor de Examencommissie te verdedigen (optie 2).
- b. De kandidaat kan met praktijkprojecten en opdrachten zijn technische kennis aantonen, maar voldoet niet aan de eisen voor het theoretische deexamen.
In dit geval wordt aangeboden onder begeleiding van de studiebegeleider een theoriescriptie op te stellen waarin de wetenschap rond de conversie en het gebruik van energie centraal staat. De scriptie wordt voorgelegd aan een door de examencommissie aangewezen medebeoordelaar.

Voor elk van de drie opties ontvangt de kandidaat bij een positief resultaat van het intakegesprek een GWV.

Bijlage 1: Beoordelingscriteria

Voor kandidaten voor het PHBO/PHOE-diploma zijn naast de algemene aandachtspunten de onderstaande criteria van belang:

- Is de basiskennis op voldoende niveau?
- Zijn er HBO-vaardigheden aanwezig, zoals bijvoorbeeld blijkt uit eigen werk?
- Is de kandidaat in staat om zich kennis eigen te maken en deze te verdiepen?
- Is het eigen werk qua taalvaardigheid, structuur en opbouw aan de maat?
- Zal de theoriescriptie geen problemen opleveren?
- Is de bedrijfseconomische kennis van voldoende niveau voor de praktijkopdracht?
- Zijn er aanvullende lesmodules nodig?
Dit kan met name het geval zijn voor kandidaten met een (voor-)opleiding Duurzame Energie.
Daarbij zijn de volgende aanvullende modules van de opleiding Energiebeheer ter overweging:
 1. thermodynamica
 2. exergie
 3. economie
 4. beleid.

Kandidaten voor de reatitel en voor een Certificaat van Erkenning worden beoordeeld aan de hand van hun CV, praktijkstukken en publicaties op het vakgebied, aangevuld met een evaluatiegesprek.

Om gelijkwaardigheid aan te tonen met kandidaten in het bezit van het PHOE-diploma Energieconsulent moeten deze kandidaten aan de onderstaande eisen voldoen.

- De kandidaat moet multidisciplinair kunnen werken. Hij moet naast een grondige kennis van zijn vakgebied kennis hebben van minimaal twee aanverwante vakgebieden.
- De kandidaat moet toonaangevend zijn in zijn vakgebied, hetgeen aantoonbaar is door zijn publicaties en werkzaamheden.
- De kandidaat houdt niet alleen rekening met de technische en economische consequenties, maar ook met sociale en ecologische aspecten.

Bijlage 2: Hoofdpunten curriculum Energiebeheer

In het onderstaande overzicht is een deel van het curriculum van de cursus Energiebeheer opgenomen, als check voor de beoordeling van de vereiste¹ technische vaardigheden:

- thermodynamica (inclusief begrip exergie)*
- overheidsbeleid*
 - o energiebeheer
 - o beleidsinstrumenten
 - o wet- en regelgeving
- economie*
- conversie-, transport- en opslagprocessen, winning van energie
- elektriciteit, stoom, overige energiedragers
- bouwfysica
- koudetechniek
- duurzame energie
- industriële processen
 - o bedrijfsprocessen
 - o massa- energiebalansen
- milieukunde
- energie-efficiency en -management.

De met een * aangeduide modules bevatten de minimaal noodzakelijke kennis onafhankelijk van een gekozen specialisatie.

¹ Voor zover noodzakelijk voor de beoogde specialisatie